

Näissä ehdossa yksikössä käytetyt termit kuten velallinen, pantinantaja, takaaja, velkoja ja pantinsaaaja tarkoittavat niissä tilanteissa, joissa annettavissa sitoumuksissa on useita tahoja ko. asemassa, viittausta asiayhteydestä riippuen erikseen kuhunkin velalliseen, pantinantajaan, takaajaan, velkojaan ja/ tai pantinsaaajaan tai myös viittausta monikkoon kuten velalliset, pantinantajat, takaajat, velkojat ja pantinsaaajat.

1. Määritelmät

1.1 Asunto-omaisuudella tarkoitetaan asuinkiinteistöä, asuinhuoneiston hallintaan oikeuttavia yhteisösuuksia sekä asuinrakennusta, joka sijaitsee kiinteistöä koskevan käyttöoikeuden nojalla hallitulla alueella.

1.2 Asuntoluotolla tarkoitetaan luottoa, jonka pankki sopimuksen mukaan myöntää tai lupaa myöntää velalliselle lainana, maksunlykkäyksenä tai muuna vastaavana taloudellisena järjestelyinä asunto-omaisuuden hankkimiseksi tai siihen kohdistuvan omistusoikeuden säilyttämiseksi.

1.3 Asuntovakuudellisella kuluttajaluotolla tarkoitetaan luottoa, jonka pankki sopimuksen mukaan myöntää tai lupaa myöntää velalliselle lainana, maksunlykkäyksenä tai muuna vastaavana taloudellisena järjestelyinä muuhun kuin 1.2 kohdassa mainittuun tarkoitukseen ja jonka vakuudeksi annetaan asunto-omaisuutta.

1.4 Valuuttaluotolla tarkoitetaan asuntoluottoa tai asuntovakuudellista kuluttajaluottoa, joka myönnetään tai luvataan myöntää muussa valuutassa kuin sen Euroopan unionin jäsenvaltion tai Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion valuutassa, jossa velallinen asuu, taikka muussa kuin sen valtion valuutassa, jossa velallinen saa tuloja tai jossa hänellä on varoja, joista luotto on tarkoitettu maksaa takaisin.

1.5 Luottokustannuksilla tarkoitetaan pankin tiedossa olevien, luottosuhteen johdosta velallisen maksettavaksi tulevien korkojen, kulujen ja muiden maksujen yhteismäärää mukaan lukien luottosopimukseen liittyvien vakuutusten ja muiden lisäpalveluiden kustannukset, jos lisäpalvelua koskevan sopimuksen tekeminen on edellytyksenä luoton saamiseksi markkinoiduina ehdoina.

1.6 Todellisella vuosikorolla tarkoitetaan korkoprosenttia, joka saadaan laskemalla luottokustannukset vuosikorkona luoton määrälle lyhennykset huomioon ottaen.

1.7 Etämyynnillä tarkoitetaan tilannetta, kun sopimus palvelusta tehdään etäviestintä käyttäen siten, että velallinen ei sopimusta tehtäessä fyysisesti tapaa pankin edustajaa henkilökohtaisesti. Etämyynnillä ei ole kyse silloin, kun asiointi etäviestintävälineitä käyttäen liittyy jo olemassa olevaan sopimukseen tai kyse on olemassa olevaan sopimuksen muuttamisesta.

1.8 Pankki tarkoittaa luoton myöntänyttä alkuperäistä velkojaa Nordea Bank AB (publ), Suomen sivuliikettä ja / tai siirronsaajaa: muuta pankkia, luottolaitosta (kuten esimerkiksi Nordea Kiinnitysluottopankki Oyj:tä) ja / tai tahoja, jolle Nordea Bank AB (publ), Suomen sivuliike tai sen siirronsaaja on siirtänyt luottosopimuksen, päävelan tai päävelan osan ja siihen liittyvän vakuuden kokonaisuudessaan tai osittain.

1.9 Kansainväliset pakotteet tarkoittaa Euroopan unionin tai Yhdistyneiden kansakuntien turvallisuusneuvoston asettamia taloudellisia ja muita pakotteita sekä koti- ja ulkomaisten viranomaisten tai muiden vastaavien tahojen, kuten OFAC:n (Office of Foreign Assets Control), julkaisemia pakotteita, tiedotteita ja määräyksiä.

1.10 Allekirjoittaminen tai sopiminen pysyväällä tavalla tarkoittaa allekirjoittamista tai sopimista kirjallisesti tai sähköisesti kulloinkin voimassa olevien lakien, kuten tietoyhteiskuntakaaren, mukaisesti Nordean tarjoamassa tai hyväksymässä sähköisessä palvelussa.

1.11 Ilmoittaminen pysyväällä tavalla tarkoittaa tiedon antamista kirjallisesti tai velkojan verkkopankkipalvelussa, muussa pankin hyväksymässä sähköisessä palvelussa tai toimittamalla ne muulla erikseen sovitulla pysyväällä tavalla.

2. Luoton tai sen osan nostamisen edellytykset

Luoton tai sen osan nostaminen edellyttää, että

- velallinen on tehnyt luottosopimuksen pankin hyväksymässä muodossa ja
- pankki on vastaanottanut luottoa myönnettäessä sovitun vakuuden, vakuuden arvo ei ole alentunut ja kaikki panttausta tai takausta koskevat vakuusasiakirjat ovat voimassaolevina pankin hallussa, pankin hyväksymässä muodossa eikä vierasvelkapantinantaja tai takaaja ole ilmoittanut käyttävänsä peruutusoikeuttaan ja
- velallinen ja mahdollinen pantinantaja ja takaaja ovat toimittaneet pankille pankin kulloinkin pyytämät asiakkaan tuntemiseen ja tunnistamiseen liittyvät tiedot ja dokumentit pankin hyväksymässä muodossa, ja
- muut mahdolliset luoton tai sen osan nostamiselle asetetut ehdot on täytetty.

Pankilla on oikeus evätä luoton tai sen osan nostaminen, jos velan ehtojen mukainen eräännyttämisperuste on olemassa, velallinen tai joku heistä on jättänyt tuomioistuimelle hakemuksen velkajärjestelystä tai yrityksen saneerauskesta, velallinen tai joku heistä on saanut maksuhäiriömerkinnän luoton myöntämisen jälkeen taikka nostosta kieltäytymiselle on olemassa lainsäädännöstä tai pankkia sitovasta määräyksestä johtuva peruste. Pankki voi verrata velallisen

maksu- ja tilitapahtumia kansainvälisiin pakotteisiin sekä tarvittaessa vaatia velalliselta maksu- ja tilitapahtumia koskevia lisätietoja ennen luoton tai sen osan nostoa. Pankilla on oikeus ryhtyä kansainvälisten pakotteiden edellyttämiin toimenpiteisiin, esimerkiksi evätä luoton tai sen osan nostaminen. Pankki ilmoittaa velalliselle luoton tai sen osan nostamisesta kieltäytymisestä ja kieltäytymisen syystä, ellei ilmoituksen tekemiselle ole pankkia sitovasta lainsäädännöstä, määräyksestä tai ohjeesta johtuvaa estettä.

Jollei erikseen toisin sovita pysyväällä tavalla, velallisen on nostettava luotto kokonaisuudessaan kuuden (6) kuukauden kuluttua velkakirjan allekirjoittamisesta uhalla, että oikeus nostaa luottoa raukeaa. Mikäli luottoa ei ole nostettu lainkaan kuuden (6) kuukauden kuluttua velkakirjan allekirjoittamisesta, raukeaa luottosopimus.

3. Korko

3.1 Korosta ja maksueristä ilmoittaminen

Pankki ilmoittaa velalliselle ajantasaiset tiedot maksettavasta korosta, viimeisestä maksupäivästä, maksuerien suuruudesta sekä maksuväleistä etukäteen ennen eräpäivää seuraavan maksuerän yhteydessä verkkopankissa, koron maksua ja lyhennystä koskevalla kirjallisella ilmoituksella tai muulla erikseen sovitavalla pysyväällä tavalla. Ilmoitus sisältää tiedon sellaisesta viitekoron muutoksesta, joka vaikuttaa maksettavaan korkoon. Muissa kuin asuntoluotoissa ja asuntovakuudellisissa kuluttajaluotoissa koron muutoksista voidaan ilmoittaa jälkikäteen ilmoitettaessa veloitetusta maksuerästä ja edellä mainittujen tapojen lisäksi myös tilioitteella tai muulla pysyväällä tavalla.

Velallisella on oikeus saada pyynnöstä sopimussuhteen kuluessa velan takaisinmaksua koskeva lyhennystaulukko. Velallisella on oikeus saada lyhennystaulukko maksettu vain, jos lyhennystaulukossa on tapahtunut muutoksia sen jälkeen, kun velallinen on aikaisemmin saanut lyhennystaulukon.

Pankki merkitsee luoton määrän, sen muutokset ja muut tapahtumat kirjanpitoonsa, jota on pidettävä luotettavana näyttönä velallisen vastuusta, ellei kyse ole pankin ilmeisestä erehdyksestä.

3.2 Viitekoron noteerauksen lakkaaminen tai keskeyttäminen

Jos viitekoron noteeraaminen lakkaa tai keskeytetään tai jos viitekoron määrittämisen perusteita tai sen määrittelyprosessia muutetaan niin oleellisesti, ettei kysymys ole samasta viitekorosta, velkaan sovellettava viitekorko määrittyy uudesta viitekorosta annettavan säädöksen taikka viranomaisen päätöksen tai ohjeen mukaisesti.

Jos uudesta viitekorosta ei anneta säädöstä taikka viranomaisen päätöstä tai ohjetta, velkaan sovellettavana viitekoron arvona käytetään edelleen ennen koronmääräytymisjakson päättymistä tähän velkaan sovellettua viitekoron arvoa siihen saakka kunnes pankki määrittelee uuden viitekoron. Pankki määrittelee uuden viitekoron kuultuaan pankkia valvovia viranomaisia. Pankki ilmoittaa velalliselle uudesta viitekorosta vähintään kolme kuukautta ennen muutoksen voimaantuloa.

3.3 Viivästyskorko

Jos velkaa, sen lyhennystä tai korkoa ei makseta siten, että ne ovat viimeistään eräpäivänä velkojapankissa, velallinen on velvollinen maksamaan viivästyskorkoa määrälle vuotuista viivästyskorkoa eräpäivästä siihen päivään, jona maksu on velkojapankissa.

Viivästyskorko on 7 prosenttiyksikköä korkeampi kuin korkolaissa tarkoitettu viitekorko. Viivästyskorko on kuitenkin vähintään yhtä suuri kuin pankin velasta perimä korko.

Mikäli pankin ennen velan erääntymistä perimä korko on edellä mainittua korkolain mukaista viivästyskorkoa suurempi, on pankilla oikeus periä viivästyskorkona tätä korkoa enintään 180 vuorokauden ajan siitä, kun velka on kokonaisuudessaan erääntynyt, kuitenkin enintään velkaa koskevan tuomioistuimen tuomion antamiseen saakka. Tämän jälkeen peritään korkolain mukaista viivästyskorkoa.

3.4 Erityislainojen korko

Kun velasta on säännökset erityislaisissa ja velan korkoa koskeva säännös muuttuu tai viranomainen päättää koron muuttamisesta kyseisen lain perusteella, pankilla on oikeus muuttaa velasta perittävää korkoa vastaavasti. Pankki ilmoittaa koron muuttamisesta velalliselle kohdan 3.1 mukaisesti.

4. Maksujen ja palkkioiden muuttaminen

Pankki voi korottaa velasta perittävää luottosopimuksen mukaisia maksuja tai palkkioita viranomaispäätöksestä tai -määräyksestä taikka lainsäädännön muutoksesta johtuvalla perusteella kustannusmuutosta vastaavasti, jos muutospäätös koskee suoraan kyseistä luottosopimusta. Maksun tai palkkion korotus ei saa olla suurempi kuin luotonantajalle aiheutunut tosiasiallinen lisäys kustannuksissa, joiden johdosta maksua tai palkkiota luottosopimuksen mukaan peritään. On kuitenkin riittävää, että maksun muutos vastaa likimääräisesti tosiasiallisten kustannusten määrän lisäyksiä.

Pankin oikeus edellä mainittuun korotukseen lakkaa, kun sen peruste on poistunut.

Pankki ilmoittaa velalliselle maksujen ja palkkioiden muutoksesta ja niiden vaikutuksista maksuerien suuruuteen, lukumäärään tai viimeiseen maksupäivään. Muutos tulee voimaan pankin ilmoittamasta ajankohdasta lukien, kui-

tenkin aikaisintaan yhden kuukauden kuluttua ilmoituksen lähettämisestä velalliselle.

5. Maksupäivän siirtyminen

Jos eräpäivä ei ole pankkipäivä, velan ja siitä perittävien korkojen sekä velan hoitoon liittyvien kustannusten maksupäivä siirtyy seuraavaan pankkipäivään. Pankki perii tällöin luottokoron siirtyneeseen maksupäivään saakka koko velan jäljellä olevalle pääomalle. Pankkipäivällä tarkoitetaan viikonpäiviä maanantaista perjantaihin pois lukien suomalaiset pyhäpäivät, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä sekä joulun- ja juhannusaatto ja päivä, jota muutoin ei ole pidettävä pankkipäivänä.

6. Peruuttamisoikeus

6.1 Peruuttamisoikeus

Velallisella on oikeus peruuttaa luottosopimus ilmoittamalla siitä pankille 14 päivän kuluessa siitä, kun velallinen on saanut pysyvällä tavalla kappaaleen luottosopimuksesta ehtoineen ja etämyynnissä lisäksi ennakkotiedot. Peruuttamisilmoituksen voi tehdä soittamalla Nordea Asiakaspalveluun, verkkopankin asiakaspostissa, kirjeitse tai missä tahansa Nordean konторissa. Ilmoituksessa on yksilöitävä peruutettava luottosopimus. Mikäli yksi velallisista käyttää peruutus-oikeuttaan, peruutusilmoitus koskee automaattisesti koko luottosopimusta kaikkien velallisten osalta.

Jos velallinen peruuttaa luottosopimuksen, pankki perii korvauksena luoton koron siltä ajalta, jonka luotto on ollut velallisen käytettävissä. Arvio maksettavan koron määrästä on ilmoitettu velkakirjassa.

Velallisen on viivytyksettä ja viimeistään 30 päivän kuluessa peruuttamisilmoituksen tekemisestä palautettava sopimuksen perusteella saamansa varat korkoineen uhalla, että peruuttaminen muutoin raukeaa ja luottosopimus jää voimaan.

6.2 Vakuuden vapauttaminen

Jos peruutettavalle luotolle on annettu vakuus, pankki vapauttaa vakuuden velallisen palauttaessa kaikki luottosopimuksen perusteella saamansa varat korkoineen.

6.3 Liitännäissopimuksen sitomattomuus

Luottosopimukseen liittyvä muu sopimus ei sido velallista tämän peruuttaessa luottosopimuksen, jos liitännäispalvelun tarjoaa pankki tai kolmas tämän ja pankin välisen sopimuksen tai muun järjestelyn perusteella.

Jos velallinen haluaa pitää liitännäissopimuksen voimassa luottosopimuksen peruuttamisesta huolimatta, hänen on ilmoitettava tästä pankille 30 päivän kuluessa peruuttamisilmoituksen lähettämisestä.

7. Velan ennakainen takaisinmaksu

7.1 Velallisen oikeus maksaa luotto ennakaisesti takaisin

Velallisella on oikeus maksaa luotto tai sen osa ennakaisesti takaisin ilmoittamalla siitä pankille.

Jos velallinen maksaa luoton tai sen osan ennakaisesti takaisin, on jäljellä olevasta pankin saatavasta vähennettävä se osa luottokustannuksista, joka kohdistuu käyttämättä jäävään luottoaikaan. Pankki saa kuitenkin periä kokonaisuudessaan luottosopimuksessa yksilöidyt, luoton perustamiseen liittyvistä toimista aiheutuneet kulut.

Pankilla on oikeus saada korvaus kaikista vakuusjärjestelyistä aiheutuneista kuluista siitä huolimatta, että luotto maksetaan ennakaisesti pois kokonaan tai osittain.

7.2 Pankin oikeus saada korvaus asuntoluoton ennakaisesta takaisinmaksusta

Jos velallinen maksaa asuntoluoton tai sen osan ennakaisesti takaisin, pankki saa periä korvauksena korkotason alenemisesta johtuvan tappion, jos luottoa on myönnetty yli 20 000 euroa ja luoton korko on kiinteä tai viitekoron määräytymisjakso on vähintään kolme vuotta.

Jos pankki käyttää tämän kohdan mukaista oikeuttaan saada korvausta on pankin toimitettava viipymättä takaisinmaksupyyntönsä vastaanotettuaan velalliselle laskelma, josta käy ilmi vaaditun korvauksen määrä ja sen laskennassa käytetyt perusteet.

7.3 Pankin oikeus saada korvaus muun kuin asuntoluoton ennakaisesta takaisinmaksusta

Pankilla on oikeus saada korvaus velalliselta tämän maksaessa luoton tai sen osan ennakaisesti, jos luoton korko on kiinteä.

Korvaus on enintään yksi prosentti takaisinmaksetun luoton määrästä tai, jos ennakaisen takaisinmaksun hetkellä luottosopimuksen päättymiseen on vähemmän kuin yksi vuosi, puoli prosenttia takaisinmaksetun luoton määrästä. Korvauksena peritään kuitenkin enintään koron määrä ennakaisen takaisinmaksun ja luottosopimuksen päättymisen väliseltä ajanjaksolta.

Pankilla ei kuitenkaan ole oikeutta saada korvausta, jos luottoa on maksettu takaisin ennakaisesti viimeksi kuluneen vuoden aikana enintään 10 000 euroa tai takaisinmaksu suoritetaan lainaturvavakuutuksen nojalla.

Jos pankki käyttää tämän kohdan mukaista oikeuttaan saada korvausta on pankin toimitettava viipymättä asuntovakuudellisen kuluttajaluoton takaisin-

maksupyyntönsä vastaanotettuaan velalliselle laskelma, josta käy ilmi vaaditun korvauksen määrä ja sen laskennassa käytetyt perusteet.

8. Valuuttaluotot

Valuuttaluottoon liittyy valuuttariski, jolla tarkoitetaan valuuttojen keskinäisestä arvonmuutoksista johtuvia valuuttakurssimuutoksia. Valuuttariski syntyy, kun velallisen tulot tai luoton maksuun tarkoitetut varat eivät ole samassa valuutassa kuin luotto tai luotto ei ole velallisen asuinvaltion valuutassa. Luoton arvo tai maksuerän määrä voi laina-aikana nousta suhteessa velallisen tuloihin tai varoihin tai asuinvaltion valuuttaan.

Velallisella on oikeus maksaa valuuttaluotto tai sen osa ennakaisesti takaisin. Pankilla on oikeus periä korvaus ennakaisesta takaisinmaksusta kohdan 7 mukaisesti.

Jos valuuttaluotto on muussa valuutassa kuin eurossa, velallisella on oikeus milloin tahansa saada luottosopimus muunnetuksi euromääräiseksi. Jos valuuttaluotto on euromääräinen, velallisella ei ole oikeutta saada luottosopimusta muunnetuksi toiseen valuuttaan.

Pankki lähettää velalliselle tiedon, jos jäljellä oleva luottomäärä tai maksuerien suuruus poikkeaa yli 20 prosentilla siitä, mikä se olisi, jos sovellettaisiin luottosopimusta tehtäessä voimassa ollutta valutanvaihtokurssia.

9. Velallisen oikeus kohdentaa suoritus

Jos velallisella on pankilta useampia luottoja, velallisella on oikeus kohdistaa suorituksensa haluamaansa luottoon. Pankki määrittelee, mitä yksittäisen luoton eriä suorituksella katetaan.

10. Velan erityiset erääntymisperusteet

10.1 Erääntyminen maksuviivästyksen vuoksi

Velka erääntyy maksettavaksi pankin kirjallisesta vaatimuksesta, jos velallinen laiminlyö pääoman, koron, viivästyskoron tai muun maksun maksamisen eräpäivänä, jos

- 1) maksu on viivästynyt vähintään kuukauden ja on edelleen suorittamatta ja
- 2) viivästynyt määrä on vähintään kymmenen prosenttia tai jos siihen sisältyy useampi kuin yksi maksuerä, vähintään viisi prosenttia velan alkuperäisestä määrästä.

Velka erääntyy kuitenkin maksettavaksi pankin kirjallisesta vaatimuksesta, jos maksu on viivästynyt vähintään kuusi kuukautta ja on edelleen olennaisessa määrin suorittamatta.

Pankilla ei ole oikeutta eräännyttää velkaa, jos viivästyminen johtuu velallisen sairaudesta, työttömyydestä tai muusta siihen verrattavasta hänestä riippumattomasta seikasta. Pankilla on kuitenkin oikeus eräännyttää velka, jos viivästyksen kesto ja muut olosuhteet huomioon ottaen pankille olisi ilmeisen kohtuutonta jatkaa velkasuhdetta.

10.2 Erääntyminen muulla perusteella

Velka erääntyy maksettavaksi pankin kirjallisesta vaatimuksesta, jos

- 1) velallinen tai joku heistä on antanut pankille harhaanjohtavia tietoja, jotka ovat voineet vaikuttaa velan myöntämiseen tai sen ehtoihin;
- 2) velallinen tai joku heistä kuolee;
- 3) velan vakuutena oleva pantti muutetaan rahaksi;
- 4) velan vakuutena olevan pantin vakuuttaminen on laiminlyöty; tai
- 5) velallinen tai joku heistä on olennaisesti rikkonut luottosopimusta.

Velallisen konkurssiin asettaminen eräännyttää velan heti takaisinmaksettavaksi ilman pankin erillistä kirjallista vaatimusta.

Jos velan takaaja tai joku heistä kuolee tai asetetaan konkurssiin, velallisen tai kanssatakaajan on hankittava uusi pankin hyväksymä takaaja tai muu pankin hyväksymä vakuus pankin asettamassa vähintään yhden kuukauden määräajassa. Muutoin pankki voi kirjallisesti eräännyttää velan takaisinmaksettavaksi.

Jos pankki osoittaa, että annettua vakuutta ei voida enää katsoa riittäväksi ja vakuuden arvon aleneminen johtuu velallisen tai pantinostajan toimenpiteistä tai vierasvelkapantinantaja tai takaaja käyttää peruutus-oikeuttaan ja peruuttaa antamansa panttaus- tai takaussitoumuksen, velallisen on pankin asettamassa vähintään yhden kuukauden määräajassa ja pankin hyväksymällä tavalla lisättävä vakuutta tai lyhennettävä velkaa pankin kirjallisesti ilmoittamalla määrällä. Muutoin pankki voi kirjallisesti eräännyttää velan takaisinmaksettavaksi.

10.3 Erääntymisen voimaantulo

Velan erääntyminen tulee voimaan neljän viikon tai, jos velalliselle on aiemmin huomautettu viivästyksestä tai muusta sopimusrikkomuksesta, kahden viikon kuluttua siitä, kun erääntymistä koskeva ilmoitus on lähetetty velalliselle. Jos velallinen edellä mainitun ajan kuluessa maksaa viivästyneen määrän tai oikeaseen muun sopimusrikkomuksen, erääntyminen raukeaa.

Jos velallinen asetetaan konkurssiin, velan erääntyminen tulee voimaan konkurssiin asettamispäivänä.

Jos luotto eräännytetään, jäljellä olevasta saatavasta on vähennettävä se osa luottokustannuksista, joka kohdistuu käyttämättä jäävään luottoaikaan.

Pankki saa kuitenkin peräi kokonaisuudessaan luottosopimuksessa yksilöidyt, luoton perustamiseen liittyvistä toimista aiheutuneet kulut.

10.4 Suorituksen vaatiminen takaajalta tai vierasvelkapantinantajalta

Jos velallinen on asetettu konkurssiin tai jos on aloitettu velallisen velkajärjestely tai yrityssaneeraus tai jos tällaisessa menettelyssä on määrätty päävelkaa koskeva väliaikainen kieltö, pankki saa vaatia päävelkaa takaajalta tai myydä vierasvelkapantintilaa ilman velalliseen kohdistettua eräännyttämistointia sovellet-tavien takaus- ja panttausehtojen mukaisesti.

10.5 Velallisen oikeus poikkeukselliseen eräännyttämiseen

Velallisella on oikeus eräännyttää velka ennenaikaisesti takaisinmaksettavaksi pankin tähän velkasuhteeseen kohdistuvan olennaisen sopimusrikkomuksen perusteella. Tällöin velallinen ei ole velvollinen maksamaan pankille velan ennenaikaisesta maksamisesta aiheutuvia kustannuksia.

11. Luottotietojen tarkistaminen ja käyttäminen, maksulaininlyönnistä ilmoittaminen luottotietorekisteriin ja henkilötietojen käyttäminen

Pankki käyttää luottoa myöntäessään, käsitellessään ja valvoessaan sekä takauksena hyväksyessään sitoumuksenantajan henkilöluottotietoja. Luottotiedot hankitaan Suomen Asiakastieto Oy:n luottotietorekisteristä tai muista luotettavista rekistereistä. Lisäksi luottotietoja hankitaan asiakkaalta itseltään ja pankin rekistereistä.

Jos velallinen laininlyö maksun, pankilla on oikeus ilmoittaa luottosopimuksesta johtuvien maksuvelvoitteiden laininlyönti luottotietorekisteriin, kun maksu on viivästynyt vähintään 60 päivää maksuohjelmassa mainitusta alkuperäisestä eräpäivästä eivätkä pankki ja velallinen ole tehneet alkuperäisen eräpäivän jälkeen uutta maksusopimusta taikka tallettaminen on lainsäädännön tai tietosuojaviranomaisen päätöksen nojalla muuten sallittua.

Pankilla on oikeus luovuttaa velallista koskevat luoton myöntämiseen, käsittelyyn ja valvontaan liittyvät henkilötiedot mahdollisen velan siirron yhteydessä siirronsaajalle.

Lisätietoja henkilötietojen käsittelystä Nordeassa saa pankin asiakasrekisteriselosteesta, joka on saatavilla pankin internet-sivustolla.

12. Pankin oikeus antaa tietoja takaajalle ja pantinomistajalle

Pankilla on oikeus antaa tietoja takaajalle ja pantinomistajalle velallisen kaikkien sitoumuksista, maksuhäiriöistä ja muista velallisen maksukykyyn vaikuttavista seikoista.

13. Ilmoitukset, luottosopimuksen ja muiden asiakirjojen toimittaminen ja tietojen todentaminen

Velallisen on ilmoitettava pankille viivytyksettä nimensä ja osoitteensa muutoksesta. Ilmoituksen voi tehdä soittamalla tunnustautuneena Nordea Asiakaspalveluun, lähettämällä ilmoituksen verkkopankin asiakaspostissa tai muussa velkojan hyväksymässä sähköisessä palvelussa, kirjeitse tai missä tahansa Nordean konttorissa. Velallisen on annettava pankille erikseen sovittavalla tavalla pankin pyynnöstä taloudellista asemaansa koskevia ja muita tähän velkasuhteeseen vaikuttavia tietoja, jotka ovat pankille luotonantajana tarpeellisia.

Ellei muualla luottosopimuksessa ole toisin sovittu tai ellei pankki toimita luottosopimusta tai muita asiakirjoja asiakkaalle henkilökohtaisesti, toimittaa pankki velallisen kappaleen luottosopimuksesta, muita luottosopimuksen mukaisia ilmoituksia ja muita luottoon liittyviä dokumentteja antamalla ne tiedoksi verkkopankkipalvelussa tai muussa velkojan hyväksymässä sähköisessä palvelussa, jota on sovittu käytettäväksi tätä tarkoitusta varten, tai toimittamalla ne muulla erikseen sovitulla sähköisellä, pysyvällä tavalla.

Mikäli velallisella ei ole verkkopankkipalvelusopimusta tai muuta velkojan hyväksymää sähköistä palvelua, jota on sovittu käytettäväksi tätä tarkoitusta varten, velkoja lähettää edellä mainitut ilmoitukset kirjallisesti.

Velkojan velalliselle lähettämän kirjallisen ilmoituksen on katsottava saapuneen vastaanottajalle viimeistään seitsemäntenä päivänä lähettämisen jälkeen, jos se on lähetetty osoitteeseen, joka on viimeksi ilmoitettu velkojalle tai maistraattiin. Velkojan velalliselle lähettämän sähköisen ilmoituksen katsotaan tulleen velallisen tietoon sinä päivänä, kun ilmoitus on toimitettu Nordean verkkopankkipalveluun, muuhun velkojan hyväksymään sähköiseen palveluun tai muulla erikseen sovitulla pysyvällä tavalla.

Sähköisesti tehdyn allekirjoittamisen, sopimisen ja ilmoittamisen tekoaika ja sisältö ja sähköisessä palvelussa tehty muu asiointi todennetaan Nordean ylläpitämistä tai hyväksymistä tietojärjestelmistä.

14. Oikeus muutoksiin

Pankilla on oikeus muuttaa luottosopimusta ilmoittamalla muutoksista velalliselle pysyvällä tavalla etukäteen silloin, kun muutos ei lisää velallisen velvollisuuksia eikä vähennä hänen oikeuksiaan tai johtuu lain muutoksesta tai viranomaisen päätöksestä. Velallisen katsotaan hyväksyneen pankin ehdottamat sopimusmuutokset, jollei velallinen muutosten ehdotettuun voimaantulo-päivään mennessä vastusta niitä. Mikäli velallinen vastustaa muutosta, on hänen maksettava luotto ennenaikaisesti takaisin kohdan 7 mukaisesti. Velalliselle ilmoitetaan muutoksesta vähintään kahta kuukautta ennen muutoksen voimaantuloa.

15. Vastuu välillisistä vahingoista

Pankki ei vastaa velalliselle aiheutuneista mahdollisista välillisistä vahingoista, ellei vahinkoa ole aiheutettu tahallisesti tai törkeästä huolimattomuudesta.

16. Ylivoimainen este

Sopijapuoli ei vastaa vahingosta, jos se voi osoittaa, että sille kuuluvan velvoitteen täyttämisen on estänyt sellainen epätavallinen ja ennalta arvaamaton syy, johon se ei ole voinut vaikuttaa ja jonka seurauksia se ei kaikkea huolellisuutta noudattaen olisi voinut välttää. Pankki ei vastaa myöskään vahingosta, jos tähän sopimukseen perustuvien velvoitteiden täyttäminen olisi vastoin muualla laissa säädettyjä pankin velvollisuuksia.

Pankki ei vastaa sellaisesta vahingosta, joka aiheutuu lakosta, saarrosta, sulusta, boikotista tai muusta vastaavasta olosuhteesta, vaikka se ei pankkia suoraan koskisiakaan tai vaikka pankki itse olisi siinä osallisena.

Sopijapuoli on velvollinen ilmoittamaan toiselle sopijapuolelle niin pian kuin se on mahdollista häntä kohdanneesta ylivoimaisesta esteestä. Pankki voi ilmoittaa ylivoimaisesta esteestä valtakunnallisissa päivälehdissä.

17. Valvontaviranomaiset

Kuluttajaluottoja valvovat Finanssivalvonta (www.finanssivalvonta.fi), kuluttaja-asiamies ja Kilpailu- ja kuluttajavirasto (www.kkv.fi) sekä sen alaisina piirihallintoviranomaisina aluehallintovirastot (www.avi.fi).

18. Tuomioistuimen ulkopuoliset oikeussuojakeinot

Jos luottosopimusta koskevaa erimielisyyttä ei saada ratkaistuksi osapuolten välisillä neuvotteluilla, kuluttaja voi kääntyä FINE:n Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan (www.fine.fi) puoleen, joka antaa maksutta riippumattomia neuvoja ja opastusta asiakkaille. FINE:n Vakuutus- ja rahoitusneuvonta ja Pankkilautakunta antavat ratkaisusuosituksia riita-asioihin. FINE ei käsittele riitaa, joka on vireillä tai käsitelty Kuluttajariitalautakunnassa tai tuomioistuimessa. Hel-poimmin asian saa vireille sähköisellä yhteydenottolomakkeella osoitteessa www.fine.fi.

Kuluttajalla on oikeus saattaa asia myös kuluttajariitalautakunnan (www.kuluttajariita.fi) ratkaistavaksi. Ennen asian viemistä kuluttajariitalautakunnan käsittelemään kuluttajan tulee olla yhteydessä maistraattien kuluttajaneuvontaan (www.kuluttajaneuvonta.fi).

19. Oikeuspaikka ja sovellettava laki

Luottosopimuksesta aiheutuvat riitaisuudet käsitellään Helsingin kärjäoikeudessa. Velallisella on kuitenkin oikeus saattaa riitaisuus käsiteltäväksi sen Suomessa sijaitsevan paikkakunnan kärjäoikeudessa, jonka tuomipiirissä hänellä on kotipaikka tai vakituinen asuinpaikka. Jollei velallisella ole vakituista asuinpaikkaa Suomessa, riitaisuudet käsitellään Helsingin kärjäoikeudessa.

Tähän velkasuhteeseen sovelletaan Suomen lakia.